

PHÒNG, CHỐNG TỆ NẠN XÃ HỘI GÓP PHẦN BẢO ĐẢM AN NINH XÃ HỘI KHU VỰC BIÊN GIỚI ĐẤT LIỀN VIỆT NAM*

PGS, TS. NGUYỄN THỊ PHƯƠNG THỦY

Học viện Chính trị Công an Nhân dân

● **Tóm tắt:** Khu vực biên giới đất liền có vị trí đặc biệt quan trọng đối với sự ổn định và phát triển của đất nước. Tuy nhiên, tình hình tệ nạn xã hội tại khu vực này vẫn có những diễn biến phức tạp, đe dọa trực tiếp đến an ninh xã hội. Dựa trên kết quả khảo sát tại một số tỉnh khu vực biên giới đất liền (Tây Ninh, Nghệ An, Cao Bằng), bài viết phân tích ảnh hưởng của tệ nạn xã hội, đánh giá thực trạng công tác phòng, chống tệ nạn xã hội; từ đó, đề xuất một số giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả của công tác này trong thời gian tới.

● **Từ khóa:** Tệ nạn xã hội; An ninh xã hội; Khu vực biên giới đất liền; Phòng, chống tệ nạn xã hội.

Theo quy định tại Điều 6 Luật Biên giới quốc gia được Quốc hội nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam khóa XI thông qua ngày 17-6-2003: “Khu vực biên giới trên đất liền gồm xã, phường, thị trấn có một phần địa giới hành chính trùng hợp với biên giới quốc gia trên đất liền”¹. Như vậy, khu vực biên giới đất liền là một bộ phận lãnh thổ của nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam, nằm sát đường biên giới quốc gia, bao gồm các xã biên giới và đơn vị hành chính tương đương, chiều sâu

của khu vực biên giới đất liền được tính từ đường biên giới quốc gia đến hết chiều sâu phạm vi một xã biên giới. Hiện nay, khu vực biên giới đất liền Việt Nam tiếp giáp với 3 nước: Trung Quốc, Lào, Campuchia. Lịch sử cũng như hiện tại đều cho thấy, vùng biên giới đất liền là cửa ngõ, cầu nối của các mối quan hệ và giao lưu quốc tế; là địa bàn xung yếu về chính trị, phát triển kinh tế, quốc phòng và an ninh của đất nước. Vì thế, vùng biên giới có được giữ vững, đất nước mới ổn định và phát triển.

* Bài viết là sản phẩm của Đề tài nghiên cứu khoa học cấp Bộ: “Đảm bảo an ninh xã hội vùng biên giới đất liền ở Việt Nam góp phần phát triển kinh tế - xã hội và củng cố an ninh, chính trị trong bối cảnh mới”, thuộc Chương trình trọng điểm cấp Bộ: “Nghiên cứu tổng thể vùng biên giới đất liền ở Việt Nam góp phần phát triển kinh tế - xã hội và đảm bảo an ninh, chính trị trong điều kiện hiện nay”, Chủ nhiệm: TS. Đào Thị Minh Thảo; Cơ quan chủ trì: Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam

Trong những năm qua, được sự quan tâm của Đảng, Nhà nước, các bộ, ngành và nhờ có sự quyết tâm, nỗ lực của cấp ủy đảng, chính quyền các cấp nên tình hình kinh tế - xã hội tại các tỉnh biên giới đã có những bước phát triển đáng kể, đời sống của Nhân dân từng bước được cải thiện, tình hình an ninh, trật tự luôn được giữ vững. Tuy nhiên, do ảnh hưởng của các yếu tố khách quan như: Quá trình toàn cầu hóa, hội nhập quốc tế, cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư; cũng như các yếu tố đặc thù về vị trí địa lý, lịch sử, tự nhiên, dân tộc, phong tục tập quán..., đã làm cho tình hình tệ nạn xã hội tại địa bàn các tỉnh biên giới vẫn có những diễn biến phức tạp, ảnh hưởng trực tiếp đến trật tự, an toàn xã hội và đe dọa đến an ninh xã hội khu vực.

1. Ảnh hưởng của tệ nạn xã hội đến an ninh xã hội khu vực biên giới đất liền

Tệ nạn xã hội là “hiện tượng xã hội có tính phổ biến, lan truyền, biểu hiện bằng những hành vi lệch chuẩn mực xã hội, vi phạm đạo đức và gây hậu quả nghiêm trọng trong đời sống cộng đồng. Tệ nạn xã hội bao gồm: Mại dâm, nghiện ma túy, cờ bạc, mê tín dị đoan...”². Tệ nạn xã hội là những hành vi vi phạm pháp luật nhưng chưa phải là tội phạm, là cơ sở xã hội của tình trạng phạm tội, là một trong những nguồn gốc phát sinh tội phạm và thường gắn liền với yếu tố tội phạm.

An ninh xã hội được hiểu “là trạng thái ổn định, phát triển của xã hội, sự yên ổn về mọi mặt của cá nhân trong xã hội có tổ chức, có kỷ cương trên cơ sở các quy phạm pháp luật, đạo đức và thuần phong mỹ tục tốt đẹp”³. Bảo đảm an ninh xã hội “là hoạt động bảo đảm sự phát triển ổn định, lành mạnh của xã hội, sự yên ổn về mọi mặt của cá nhân trong xã hội có tổ chức, có kỷ cương trên cơ sở các

quy phạm pháp luật, đạo đức và thuần phong mỹ tục tốt đẹp của dân tộc”⁴.

Khu vực biên giới đất liền Việt Nam với hàng trăm cửa khẩu và hàng ngàn đường mòn, lối mở tiếp giáp với 3 nước Trung Quốc, Lào, Campuchia, có đặc điểm địa hình hiểm trở, hạ tầng cơ sở yếu kém, dân cư chủ yếu là đồng bào dân tộc thiểu số, trình độ dân trí còn thấp, đời sống kinh tế còn hạn chế. Đây cũng chính là những yếu tố tạo điều kiện thuận lợi để các loại tệ nạn xã hội như ma túy, mại dâm, cờ bạc... nảy sinh, phát triển và lây lan. Các tệ nạn xã hội không chỉ ảnh hưởng đến từng cá nhân, cộng đồng mà còn đe dọa nghiêm trọng đến an ninh xã hội trên các khía cạnh sau:

Một là, làm gia tăng tội phạm và tình trạng mất an ninh, trật tự; làm suy giảm trật tự, kỷ cương xã hội.

Tệ nạn xã hội là nguyên nhân chính dẫn đến hành vi vi phạm pháp luật và tội phạm, gây ra những hậu quả nghiêm trọng trong đời sống kinh tế, văn hóa, xã hội của đất nước. Nhiều loại tội phạm nguy hiểm có liên quan trực tiếp đến các tệ nạn xã hội như: Buôn bán, tàng trữ ma túy; mua bán người, lừa đảo qua biên giới; tổ chức đánh bạc, cho vay nặng lãi, đòi nợ thuê... Có thể thấy rõ nhất tệ nạn ma túy chính là nguyên nhân làm gia tăng tội phạm hình sự. Ở tuyến biên giới Việt Nam - Lào, Nghệ An là một trong những tỉnh trọng điểm về tệ nạn ma túy của cả nước. Theo thống kê, trên địa bàn toàn tỉnh Nghệ An hiện có 4.494 người nghiện ma túy, người sử dụng trái phép chất ma túy và người bị quản lý sau cai nghiện ma túy (trong đó, người nghiện là 2.568 người, người sử dụng trái phép chất ma túy là 272 người, người bị quản lý sau cai nghiện là 1.654 người)⁵. Để có tiền thỏa mãn cơn nghiện, người nghiện không từ một hành vi

nào để kiếm tiền kể cả việc phạm tội. Hay tệ nạn cờ bạc không chỉ gây mất an ninh, trật tự tại nhiều địa phương, mà còn là “nguồn cơn” của không ít những sự việc phạm pháp hình sự khác như: Bắt giữ người trái pháp luật, cưỡng đoạt tài sản, cố ý gây thương tích, lừa đảo, cướp giết, trộm cắp tài sản... và cũng là môi trường tạo điều kiện để loại hình “tín dụng đen” hoạt động. Tại tỉnh Tây Ninh, với gần 240km đường biên giới, tiếp giáp với 3 tỉnh của nước bạn Campuchia, có 3 cửa khẩu quốc tế là Mộc Bài, Xa Mát và Tân Nam, nhiều cửa khẩu phụ và đường tiểu ngạch, đường mòn, thuận lợi cho tội phạm cờ bạc núp bóng hoạt động, khiến cho tình hình tệ nạn cờ bạc khu vực biên giới diễn biến “nóng” với tình trạng người Việt Nam sang Campuchia đánh bạc, ảnh hưởng đến tình hình an ninh, trật tự. Riêng năm 2023, Công an tỉnh Tây Ninh đã triệt phá 101 tụ điểm cờ bạc, bắt 628 đối tượng liên quan đến cờ bạc⁶.

Hai là, ảnh hưởng tiêu cực đến đời sống cá nhân và cộng đồng, làm suy thoái đạo đức, nhân cách của con người, phá vỡ các giá trị văn hóa - xã hội.

Các tệ nạn: Ma túy, mại dâm, cờ bạc, mua bán người... không chỉ là nguyên nhân trực tiếp dẫn đến sự gia tăng tội phạm, hình thành những tụ điểm phức tạp về an ninh, trật tự, mà còn phá vỡ sự ổn định của các mối quan hệ xã hội, đe dọa trực tiếp đến tính mạng, an toàn, sức khỏe, tài sản, hạnh phúc của người dân, khiến trật tự xã hội bị rối loạn. Đơn cử như tệ nạn mại dâm, trong giai đoạn 2015-2020, Công an tỉnh Nghệ An đã đấu tranh triệt phá 219 vụ, bắt giữ 625 đối tượng hoạt động mại dâm (tăng 91 vụ, 172 đối tượng so với giai đoạn 2011-2015). Trong đó, khởi tố, điều tra 121 vụ, 139 bị can, xử lý hành chính

98 vụ, 486 đối tượng. Theo thống kê năm 2021, trên địa bàn tỉnh Nghệ An có 137/460 xã, phường, thị trấn có tệ nạn mại dâm với khoảng 110 người bán dâm, trong đó 86 đối tượng có hồ sơ quản lý⁷.

Tệ nạn xã hội không chỉ đe dọa trực tiếp tới chính bản thân người mắc phải, mà còn ảnh hưởng tới gia đình, cuộc sống bình yên của người dân và sự phát triển của xã hội. Tệ nạn xã hội ảnh hưởng trực tiếp đến quyền được sống an toàn, được học tập, lao động, phát triển trong môi trường lành mạnh, để lại những hậu quả đáng báo động như: Trẻ em bị dụ dỗ, phụ nữ bị mua bán, người nghiện ma túy bị lệ thuộc thuốc và xa lánh xã hội, bị lây nhiễm HIV/AIDS... Nếu tệ nạn xã hội gia tăng, người dân sẽ mất đi niềm tin vào cuộc sống, vào chế độ, ảnh hưởng đến nền tảng của sự ổn định xã hội.

Ba là, cản trở phát triển kinh tế - xã hội.

Tệ nạn xã hội đã và đang gây tác hại nhiều mặt đến đời sống kinh tế - xã hội của đất nước. Chẳng hạn như tệ nạn ma túy, người nghiện ma túy không những làm hao tổn tiền bạc của bản thân và gia đình, mà còn khiến gia đình phải tốn nhiều thời gian, công sức, chi phí chăm sóc và điều trị. Khi lên cơn nghiện, người nghiện thường mất hết lý trí, không điều khiển được hành vi của mình, thường trở nên liều lĩnh, hung bạo, có thể gây ra những hành vi nghiêm trọng như bạo lực vợ con, cha mẹ, anh em, đập phá tài sản... Sự tồn tại dai dẳng của tệ nạn xã hội làm giảm hiệu quả thu hút đầu tư, du lịch, thương mại ở khu vực biên giới. Chi phí xã hội để phòng, chống và xử lý hậu quả của các tệ nạn (y tế, an sinh, cai nghiện, phục hồi nạn nhân...) tăng cao. Theo dự kiến, chỉ tính riêng ngân sách đầu tư dành cho Chương trình

mục tiêu quốc gia phòng, chống ma túy đến năm 2030 tối thiểu là 22.450,194 tỷ đồng⁸.

Bốn là, tệ nạn xã hội làm suy yếu nền an ninh quốc gia.

Tệ nạn xã hội ở khu vực biên giới đất liền nếu lan rộng trong thế hệ trẻ sẽ tác động xấu đến đạo đức, lối sống, sức khỏe, tri thức của thanh thiếu niên, ảnh hưởng trực tiếp đến lực lượng lao động của xã hội và công tác tuyển chọn nguồn nhân lực thực hiện nhiệm vụ quốc phòng, an ninh. Nếu tệ nạn xã hội lan rộng, nhất là trong thế hệ trẻ, sẽ là nguy cơ đối với công tác bảo vệ an ninh biên giới và chủ quyền quốc gia. Thêm vào đó, khi tệ nạn xã hội có xu hướng gia tăng và diễn biến phức tạp sẽ là cơ sở để các thế lực thù địch lợi dụng, gây hoài nghi trong Nhân dân về các cấp lãnh đạo, hệ thống chính quyền từ Trung ương đến địa phương, làm lung lay niềm tin của Nhân dân vào Đảng và chế độ; từ đó kích động, lôi kéo, hình thành các điểm nóng, gây bất ổn chính trị - xã hội, đe dọa nghiêm trọng đến an ninh quốc gia.

Trước những tác động tiêu cực của tệ nạn xã hội đối với an ninh xã hội, công tác phòng, chống tệ nạn xã hội là nhiệm vụ mang tính cấp thiết, cần được tiến hành thường xuyên, liên tục và bằng những biện pháp đồng bộ, tích cực.

2. Thực trạng công tác phòng, chống tệ nạn xã hội khu vực biên giới đất liền

Công tác phòng, chống tệ nạn xã hội khu vực biên giới đất liền là nhiệm vụ của toàn xã hội, bao gồm các cấp ủy đảng, chính quyền, cơ quan, đoàn thể, tổ chức xã hội, lực lượng vũ trang và quần chúng nhân dân. Trong thời gian qua, dưới sự lãnh đạo, chỉ đạo và quản lý của cấp ủy đảng, chính quyền các cấp khu vực biên giới đất liền, công tác

phòng, chống tệ nạn xã hội đã đạt nhiều kết quả tích cực. Cụ thể:

Công tác tuyên truyền, giáo dục: Các cấp ủy đảng, chính quyền, tổ chức chính trị - xã hội, lực lượng công an, bộ đội biên phòng đã làm tốt công tác tuyên truyền, vận động quần chúng nhân dân ở khu vực biên giới, nhất là đồng bào dân tộc thiểu số trên địa bàn bằng nhiều hình thức đa dạng, phong phú, góp phần nâng cao nhận thức, hiểu biết về pháp luật và ý thức chấp hành của người dân. Từ đó, người dân không tham gia các hoạt động vi phạm pháp luật hoặc bao che, tiếp tay cho tội phạm; tích cực tố giác, tham gia đấu tranh phòng, chống tệ nạn và tội phạm. Tại Nghệ An, riêng trong năm 2024, các ngành, các cấp của tỉnh đã tổ chức hàng nghìn buổi tuyên truyền về phòng, chống ma túy, tập trung xuống cơ sở, đến với người dân ở các làng, bản, vùng sâu, vùng xa, vùng biên giới. Đồng thời, thu thập hơn 100.000 lượt ký cam kết không vi phạm pháp luật, không tham gia các tệ nạn xã hội đến tận khối, xóm, thôn, bản, cụm dân cư và hộ gia đình⁹.

Phát triển kinh tế - xã hội: Bên cạnh công tác tuyên truyền, vận động, ủy ban nhân dân các tỉnh biên giới đã chỉ đạo tổ chức triển khai có hiệu quả các chương trình, dự án đầu tư vào nông nghiệp, nông thôn như: Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới, Chương trình mục tiêu quốc gia phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi... Thông qua đó, tập trung làm tốt công tác xóa đói giảm nghèo, an sinh xã hội, giải quyết việc làm, nhất là ở khu vực biên giới, vùng đồng bào dân tộc thiểu số, góp phần triệt tiêu các điều kiện nảy sinh tệ nạn xã hội, không để bọn tội phạm lợi dụng hoạt động.

Tăng cường kiểm tra, xử lý vi phạm: Ủy ban nhân dân các tỉnh biên giới đã sát sao lãnh đạo, chỉ đạo các ngành chức năng, cấp ủy, chính quyền các địa phương trên tuyến biên giới tăng cường tổ chức các đoàn kiểm tra, kịp thời phát hiện và xử lý các vi phạm pháp luật về tệ nạn xã hội. Chỉ tính riêng năm 2024, tại tỉnh Cao Bằng, lực lượng chức năng, chính quyền địa phương đã tiến hành thanh tra, kiểm tra 34 cơ sở lưu trú du lịch, 13 cơ sở kinh doanh karaoke; tổ chức 21 cuộc kiểm tra công tác quản lý, tổ chức lễ hội, hoạt động kinh doanh lĩnh vực văn hóa, thể thao, du lịch; phát hiện, xử lý 4 vụ, 8 đối tượng vi phạm hành chính liên quan đến mại dâm¹⁰. Ngoài ra, lực lượng chức năng đã phát hiện, triệt phá nhiều đường dây tội phạm về ma túy, mua bán người trên các tuyến biên giới.

Xây dựng phong trào toàn dân: Các xã biên giới đã chú trọng công tác xây dựng phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc thông qua nhiều mô hình như: “Câu lạc bộ tuổi trẻ phòng, chống tội phạm và tệ nạn xã hội”, “Xã biên giới sạch về ma túy”..., qua đó quần chúng nhân dân cung cấp nhiều thông tin có giá trị về tình hình tệ nạn xã hội và tội phạm ở địa phương, giúp lực lượng công an kịp thời nắm tình hình, phát hiện, ngăn chặn, đấu tranh, xử lý đối tượng theo đúng quy định của pháp luật. Năm 2024, trên địa bàn tỉnh Nghệ An có 282/412 xã, phường, thị trấn được công nhận “sạch về ma túy”, trong đó có 6 đơn vị cấp huyện có 100% cấp xã được công nhận sạch về ma túy¹¹.

Phối hợp giữa các lực lượng: Công tác phối hợp giữa lực lượng công an với bộ đội biên phòng, hải quan và chính quyền các cấp, các ban ngành, đoàn thể của địa phương đã có nhiều đổi mới, nâng cao được hiệu quả

quản lý an ninh, trật tự khu vực biên giới, thực hiện chặt chẽ việc cấp giấy thông hành, kiểm tra thủ tục xuất, nhập cảnh; tăng cường tuần tra, kiểm soát trên tuyến biên giới để kịp thời phát hiện, ngăn chặn, xử lý nghiêm các hành vi vi phạm pháp luật, vi phạm quy chế biên giới. Lực lượng công an cũng phối hợp với các lực lượng, ban, ngành liên quan tổ chức thực hiện tốt công tác quản lý nhân khẩu, hộ khẩu; quản lý xuất, nhập cảnh; quản lý đối tượng tại địa bàn cơ sở. Lập hồ sơ theo dõi người nghiện ma túy, người bán dâm, người có tiền án liên quan đến tệ nạn xã hội; hỗ trợ giải quyết những khó khăn trước mắt và giúp đỡ tìm việc làm để họ nhanh chóng hòa nhập cộng đồng.

Chính nhờ làm tốt công tác phòng, chống mà tình hình tệ nạn xã hội ở khu vực biên giới đất liền đã được kiểm soát, triệt phá nhiều đường dây tội phạm, nâng cao nhận thức cộng đồng về tác hại và ý thức phòng, chống tệ nạn xã hội. Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đã đạt được, công tác này cũng còn một số hạn chế: 1) Mặc dù công tác tuyên truyền, vận động quần chúng tham gia phòng, chống tệ nạn xã hội được quan tâm nhưng đôi khi còn mang tính hình thức, chưa phù hợp với đặc điểm địa bàn nên hiệu quả truyền thông chưa cao; 2) Thiếu tính bền vững trong tái hòa nhập cộng đồng. Nhiều người nghiện sau khi đi cai nghiện trở lại môi trường cũ lại tái nghiện; các đối tượng hoạt động mại dâm chỉ bị xử phạt hành chính nên tác dụng răn đe chưa cao, dẫn đến nhiều đối tượng có thể vi phạm nhiều lần. Thiếu chính sách hỗ trợ ổn định việc làm, sinh kế cho người sau cai nghiện, đối tượng bán dâm, nạn nhân bị mua bán người; 3) Công tác kiểm tra, giám sát có lúc, có nơi chưa thường xuyên.

Công tác thanh tra, kiểm tra các cơ sở kinh doanh dịch vụ ở một địa phương chưa được chú trọng nên chưa kịp thời phát hiện, xử lý các vi phạm pháp luật về phòng, chống tệ nạn xã hội theo quy định. Bên cạnh đó, thiếu cơ chế để quản lý cơ sở kinh doanh có điều kiện dễ phát sinh tệ nạn xã hội, dẫn đến chưa xử lý dứt điểm các hành vi này; 4) Tình hình tệ nạn xã hội khu vực biên giới đất liền vẫn còn tiềm ẩn nhiều nguy cơ phức tạp, khó lường. Một số tụ điểm tệ nạn xã hội tuy đã được giải quyết nhưng chưa thực sự triệt để, vẫn còn có nguy cơ tái diễn trở lại.

3. Một số giải pháp nâng cao hiệu quả phòng, chống tệ nạn xã hội khu vực biên giới đất liền Việt Nam thời gian tới

Đại hội XIII của Đảng nhận định: "...tội phạm và tệ nạn xã hội còn diễn biến phức tạp"¹², vì vậy, cần "đẩy mạnh đấu tranh phòng, chống tệ nạn xã hội"¹³ và phải "Thực hiện đồng bộ các giải pháp phòng, chống tệ nạn xã hội, kiểm soát ma túy, mại dâm; tăng cường công tác phòng ngừa, đẩy mạnh cai nghiện tự nguyện, giảm cai nghiện bắt buộc; hỗ trợ người sau cai nghiện, mại dâm, nạn nhân mua bán người trở về hòa nhập cộng đồng"¹⁴. Thực hiện quan điểm chỉ đạo của Đảng, công tác phòng, chống tệ nạn xã hội khu vực biên giới đất liền thời gian tới cần tập trung vào một số giải pháp sau:

Một là, tăng cường vai trò lãnh đạo của cấp ủy, chính quyền các cấp đối với công tác phòng, chống tệ nạn xã hội. Tiếp tục quán triệt chủ trương, chính sách, pháp luật của Đảng, Nhà nước về công tác phòng, chống tệ nạn xã hội; thể chế hóa chủ trương của Đảng thành chương trình hành động cụ thể, có định hướng lâu dài trong công tác phòng, chống tệ nạn xã hội ở vùng biên giới.

Hai là, tiếp tục rà soát, nghiên cứu, đánh giá và đề xuất hoàn thiện các văn bản quy phạm pháp luật về phòng, chống tệ nạn xã hội phù hợp với thực tiễn đặc thù khu vực biên giới đất liền. Bảo đảm các nguồn lực, có chính sách đãi ngộ thích đáng để động viên, khuyến khích việc tham gia các hoạt động phòng, chống tệ nạn xã hội của các cá nhân, tổ chức kinh tế - xã hội.

Ba là, đẩy mạnh công tác tuyên truyền, giáo dục, vận động quần chúng với nội dung, hình thức phù hợp, làm cho cán bộ, đảng viên và Nhân dân nhận thức rõ tầm quan trọng của công tác phòng, chống tệ nạn xã hội khu vực biên giới đất liền, từ đó có ý thức trách nhiệm và tích cực tham gia. Đặc biệt, cần phát huy vai trò của người có uy tín trong đồng bào dân tộc thiểu số trong công tác tuyên truyền, vận động phòng, chống tệ nạn xã hội nhằm nâng cao nhận thức, giữ gìn an ninh trật tự, xây dựng đời sống văn hóa lành mạnh cho đồng bào nơi đây.

Bốn là, tăng cường kiểm tra, giám sát một cách toàn diện công tác phòng, chống tệ nạn xã hội. Thực hiện công khai, minh bạch để huy động sự giám sát của báo chí, người dân, tổ chức chính trị - xã hội trong phòng, chống tệ nạn xã hội, góp phần nâng cao hiệu quả, ngăn ngừa tiêu cực, sai phạm... Tăng cường công tác quản lý địa bàn; cảm thông, chia sẻ, giúp đỡ, tạo điều kiện về mọi mặt, nhất là về việc làm, để người từng mắc tệ nạn xã hội có lòng tin, quyết tâm tái hòa nhập, trở thành người có ích cho xã hội.

Năm là, nâng cao hơn nữa hiệu quả phối hợp liên ngành giữa các lực lượng chức năng như công an, hải quan và bộ đội biên phòng trong phòng, chống tệ nạn xã hội tại địa bàn biên giới đất liền. Theo đó, các lực lượng chức năng cần tăng cường trao đổi thông tin,

tài liệu và xử lý tin báo, tố giác về tệ nạn xã hội, hành vi vi phạm pháp luật và tội phạm liên quan đến tệ nạn xã hội; tăng cường phối hợp thực hiện các biện pháp công tác nghiệp vụ trong điều tra, xử lý, tránh tư tưởng “mạnh ai nấy làm” dẫn đến chông chéo, sơ hở, hiệu quả công tác không cao.

Sáu là, chú trọng phát triển kinh tế - xã hội vùng biên giới đất liền, giảm nghèo, nâng cao đời sống cho người dân. Đây chính là giải pháp căn cơ, thường xuyên và lâu dài nhằm xóa bỏ nguyên nhân gốc rễ dẫn đến tệ nạn xã hội. Vì vậy, cần tập trung đầu tư hạ tầng thiết yếu, tạo sinh kế bền vững cho người dân nơi đây, nhất là đồng bào dân tộc thiểu số. Mở rộng và nâng cao hiệu quả xây dựng xã, phường lành mạnh gắn chặt với cuộc vận động “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa”, nhằm từng bước giảm tệ nạn xã hội.

Tóm lại, công tác phòng, chống tệ nạn xã hội ở khu vực biên giới đất liền Việt Nam là

nhiệm vụ có ý nghĩa đặc biệt quan trọng, liên quan trực tiếp đến an ninh xã hội vùng biên giới. Trong những năm qua, với sự nỗ lực của cả hệ thống chính trị, sự tham gia tích cực của người dân, công tác này đã đạt nhiều kết quả quan trọng. Tuy nhiên, công tác phòng, chống tệ nạn xã hội vẫn còn tồn tại một số hạn chế, xuất phát từ cả nguyên nhân khách quan lẫn chủ quan, đòi hỏi cần tiếp tục triển khai các giải pháp đồng bộ, quyết liệt và bền vững hơn trong thời gian tới. Việc xóa bỏ các tệ nạn xã hội là vấn đề phức tạp, không thể nóng vội mà phải kết hợp giữa giáo dục, thuyết phục, động viên với các biện pháp mạnh, đồng bộ và có bước đi phù hợp. Việc phòng, chống tệ nạn xã hội ở khu vực biên giới đất liền không chỉ là trách nhiệm của lực lượng chức năng, mà còn là nhiệm vụ của toàn Đảng, toàn dân và toàn quân, gắn với chiến lược bảo vệ biên giới quốc gia trong tình hình mới ■

¹ Quốc hội, *Luật Biên giới quốc gia*, luật số 06/2003/QH11, ngày 26-6-2003.

² Viện Chiến lược và Khoa học Công an, *Từ điển Bách khoa CAND Việt Nam*, Nxb. Công an nhân dân, Hà Nội, 2005, tr.1063-1064.

^{3,4} Hội đồng Lý luận Bộ Công an, *Đấu tranh chống phân động và đảm bảo An ninh xã hội*, Tổng tập lý luận nghiệp vụ An ninh, tập VI, Nxb. Công an nhân dân, Hà Nội, 2021, tr.810, 812.

^{5,9,11} Xem: Ủy ban nhân dân tỉnh Nghệ An, *Báo cáo số 24/BC-UBND ngày 10-1-2025 về tổng kết công tác phòng, chống ma túy trên địa bàn tỉnh năm 2024*.

⁶ Xem: *Công an Tây Ninh: Quyết liệt ngăn chặn tệ nạn cờ bạc*, <https://congan.com.vn>, ngày 12-4-2024.

⁷ Xem: *Nghệ An: Đẩy mạnh công tác tuyên truyền phòng, chống tệ nạn xã hội*, <https://tiengchuong.chinhphu.vn>, ngày 5-1-2021.

⁸ Xem: Quốc hội, *Nghị quyết số 163/2024/QH15 ngày 27-11-2024 phê duyệt chủ trương đầu tư Chương trình mục tiêu quốc gia phòng, chống ma túy đến năm 2030*.

¹⁰ Xem: *Cao Bằng: Kiểm soát tốt tệ nạn mại dâm và kiến nghị hoàn thiện pháp luật*, <https://dansinh.dantri.com.vn>, ngày 28-11-2024.

^{12,13} Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, t.1, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2021, tr.87, 152.

¹⁴ Đảng Cộng sản Việt Nam, *Sđd*, t.2, tr.140.